

Народні легенди. Хліб і золото.

Мета: продовжувати знайомити учнів з народною творчістю, минулим; досліджувати та аналізувати прочитане; удосконалювати навички правильного виразного читання; розвивати зв'язне мовлення, уяву, фантазію учнів, збагачувати словниковий запас, розширювати світогляд учнів; виховувати любов до рідного слова.

Сьогодні
16.10.2023

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Понюхайте квітку»

- ❖ Уявіть, що перед вами запашна квітка. Видихніть і зробіть глибокий вдих - неначе ви нюхаєте запашну квітку на лузі.

Сьогодні
16.10.2023

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

**«Тепло
долоньок»**
- Потріть свої
долоньки і відчуй
тепло. Подаруй
усмішку та тепло
своїх долоньок
одне одному.

Сьогодні
16.10.2023

Вправи на постановку дихання та розвиток артикуляції.

«Задми свічки»

- Уявіть, що перед вами – іменинний торт.
На ньому багато маленьких свічок. Зробіть
глибокий вдих і намагайтеся задуги якомога
більше свічок.

Сьогодні
16.10.2023

Повідомлення теми уроку

**Сьогодні на уроці ми продовжимо
знайомитись з українською
народною творчістю.**

**Будемо вчитися аналізувати
та визначати головну думку
твору.**

Сьогодні
16.10.2023

Повідомлення теми уроку

Народні легенди — це невеликі за
обсягом твори-розповіді. У них
відбилися народні уявлення про
виникнення рослин, звірів, птахів,
походження імен людей, назв річок,
озер, окремих місцевостей, про події
минулого й видатних історичних
діячів.

Сьогодні
16.10.2023

Прочитайте слова, правильно ставте наголос.

власно^аручно
розжи^вся
спереча^лися
вісто^ві
за^мкнений
зіска^кує
відми^кає

Сьогодні
16.10.2023

Стіна слів. Словник.

Га́лич — у давні часи столиця
Галицького королівства, зараз —
місто в Івано-Франківській області.

Дружину́ — у давні часи
військовий загін.

ХЛІБ І ЗОЛОТО

Коли ще в Галичі жив король Данило, він мав такого майстра, що робив йому гроші. Той майстер у золоті купався, але волі не мав. Король Данило сам відкривав ту касу, де працював той майстер, замикав його і випускав власноручно, коли треба було

майстрові кудись вийти. Він лише один знав про все багатство короля, той майстер.

І так розжився, що не розумів, як так голодним бути. Та й одного разу каже королю:

— Золото — цар.

А Данило поправляє його:

— Ні, чоловіче, хліб — усьому голова.

— Ні, золото і срібло.

Так вони сперечалися, що король
обернувся та й пішов геть з
майстерні. А другого дня бачить
король Данило золотий напис на
стіні: **«Хліб — болото, а всьому
голова — срібло й золото».**

Данило нічого не сказав. Але
другого дня зранку привів майстра,

**замкнув його; а тут вістові
прилітають — ворог іде. Данило
зібрав дружину, вирушають у похід.
Поїхав, а про майстра забув, що
замкнений. А король видав такий
наказ, що ніхто не сміє до каси
підходити, інакше — смерть.**

**Минуло кілька місяців. Данило з
військом повертається додому,**

чекає від майстра-золотаря дарунка за перемогу, а того нема. І тут згадав. Зіскакує з коня, біжить до каси, відмикає, а на купі золота — лиш кістяк з майстра, а на столі золотом написано:

«Срібло, золото — то болото, а хліб — цар».

Отак життя навчило...

Сьогодні
16.10.2023

Читання тексту учнями. Бесіда за змістом тексту з елементами вибіркового читання.

- ❖ Коли і де відбувалася подія, про яку народ склав легенду?
- ❖ Поясни значення слів короля Данила: «Хліб — усьому голова».
- ❖ Прочитай думку короля Данила про хліб, щоразу змінюючи місце логічного наголосу. Поясни різницю.
- ❖ Вислови свою думку. Чому загинув майстер?
- ❖ Як би ти визначив/визначила головну думку легенди?

Сьогодні
16.10.2023

Розгляньте зображення пам'ятника Данилові Галицькому у Львові.
Підкресліть слова, що характеризують цього історичного діяча.

Діловитість, серйозність, жадоба
до золота, грубість, благородство,
зздрість, справедливість, відвага,
байдужість до людей, витривалість,
мудрість, рішучість, розсудливість,
агресивність, делікатність, чуйність,
відповідальність, вимогливість,
жорстокість, наполегливість,
стриманість, хоробрість.

Сьогодні
16.10.2023

Заповніть таблицю: запишіть стислі відомості.

Назва твору	Хліб і золото
Автор	
Жанр	
Дійові особи	
Головна думка	

Сьогодні
16.10.2023

Покажи стрілочками, кому з персонажів належать подані висловлювання.

7) Хліб – усьому голова

6) Хліб - цар

5) Хліб - болото

4) Срібло, золото –
то болото

1) Золото - цар

2) Ні, золото і
срібло

3) Усьому голова –
срібло й золото

Сьогодні
16.10.2023

Пояснення домашнього завдання.

Підручник с. 41-42
Прочитай легенду,
підготуйся до її
переказу.

